

אור לארבעה עשר

פרק ראשון פסחים

יג.

עין משפט
נר מצוה

פג א מיי פ"ה מהל' שנת הלקה יב סמג
לאזן סה טו"ש"ע או"ח סי'
רסה סעיף א:
פד ב מיי פ"ה מהלכות שנת הלקה ג סמג
לאזן שס טו"ש"ע או"ח סי'
שח סעיף ד:
פה ג מיי פ"ב מהלכות בכורות הל' יג סמג
לאזן שנת טו"ש"ע י"ד סי'
שיג סעיף ו:

לעזי רע"י

קרוישי"ל. מנורה.
פיישל"א [פיישול"א].
חגורה, רצועה.

מוסף תוספות

א"י. דהא איכא מילין
טובא בקדשים. מוס' שאנץ.
התם לא
פסאדא. מי' הר"ן.
דמשום עלוי רגלים
ליכא למשיור. שם. ד. דר'
התודה אדר' יהודה.
דהא ר' יהודה גופי'
קשירה חבלא גרדי
דאיכא למשיור
אז פסאדא. שם.
לא קאי אפסאדא. א'
פסיקא אלא. שם. א. א. א.
מיניה. שם.
ר' גור ר' שם.
אלמ' שם. שם. דמא
ימות תכבור. מוס' רש"י.

רבינו חננאל

שלא ברוצח חכמים דבר
ר' מאיר, ר' יהודה ור' יוסי
ברוך חכמים היו עושין.
באצלם מתעסקין היו
בחדושיהן בזמן אסורו, ואל
ר' יהודה משא רבא
ומפיק ממונא. ופרקי רבא שאני
ההוא והואיל לא התירו
החכמים לקצור דרכו ולא
בבקשותן, כדכתיב וקטפת
מלילות, וכו' וזה היה אסור
לאכול מן החדש, שכן
לא התירו לו בבטחנות
שלושת חכמי ארבעה שנים
הקדמה ע"כ נפה, כיון
ודחוהו כל הני שינוי אתי
למסדר
ולאמנעו
אשתיין בית השלחין.
ודתן קוצרין בית השלחין
אביא איכא למימר, ר' יוסי
קוצרין בלשני שינוי. ופרקי
אביי חדא בדיל מיניה,

קוצרין בית השלחין. פירש רש"י ממקום שאי אמה מציא אמה קוטר וכו' וצית השלחין וכל הנהו אע"ג דנתיב צפרק ככל הקרצנות (מנחות דף פה). אם הציא כשר כיון דלכתחלה לא יציא מחשיבין ליה ממקום שאי אמה מציא ואין לתמוה מי איכא מידי

שֶׁרִי לֵאכֹל מִלֵּי טוֹבָא דְּזַעֲבִין שִׁשְׁהָ
הַכְּמוֹצַ עֵלְיוּ לְעַבְדֵּי כְּנוֹן קִדְשֵׁי אֶ:
אב"ר לֹא גִדְרִישֵׁן. דְּנִגְדִּישָׁה לֵיכֹא
פְּסִידָא אִם יִמְתֵּן אַחֵר
הָעוֹמֵר דְּלוֹקָא מִשּׁוֹם פְּסִידָא הָעִירוּ
קִרְיָה שְׂמַמְהֵרִין לִקְרֹא מִשְׁאֵר פִּירוֹת
וְאִי לֹא קִרְיָ לְהוּ פְּסָדִי וְהֵא דְּשֶׁרִי
רְצִי יְהוּדָה קָמַח וְקָלִי לַעֲלִיב יֵשׁ לוֹמֵר
מִשּׁוֹם עֵלְיוּ רְגִלִּים הִקְלִיו ר' מֵאִיר
אוֹסֵר בְּקַמַּח² וְשֶׁרִי קִרְיָה לְקַמֵּן בְּפִי
מִקּוֹם שְׁהִגְוּ (דף נ.ו.) דְּקַמְנִי בְּמִלְתִּיהָ
קוֹרֵין בְּזֵרוֹן חֲכָמִים וְהֵייוּ מִשּׁוֹם
פְּסִידָא וְכֵן פִי³ הַקּוֹנְטֵרִים בְּנִמְנוֹת
וְאִם תִּמְלֵךְ אִ"כ מֵאִי פִּירִי⁴ דִּילְמָא
הֵכָא שֶׁרִי רְצִי יְהוּדָה מִשּׁוֹם פְּסִידָא
אֲזַל גְּזִי חֲמֵן גּוֹרִינִן וְיֵשׁ לוֹמֵר מִשּׁוֹם
מִלּוֹת צִיעוֹר יֵשׁ לְהִמִּיר כְּמוֹ מִשּׁוֹם
פְּסִידָא: **בּוֹרֵךְ** עֲלֵיו פּוֹנֵדָא.
לֹא דוֹקָא כּוֹךְ דְּלֵפִי לְקַשּׁוֹר
יִכּוּל⁵ לֵאלֵךְ מִנְּעֻלָּה וְצִלְצֵד שֶׁלֹא
יַעֲנֻבּוּ אֲחֻזָּל קֹאִי:

כל חיבא דבדיל מיניה לא גזר ר' יהודה. דר' מאיר אלר"מ לא רצה להקשות דלעיל גזר גבי חדש וצ"י כבוד לא גזר דפסקר כל פקולי המוקדשין (בכורות ל: וס) מניח כבוד שאלו דם מקזין לו במקום שאין עושין לו מום דלרי ר' מאיר ורבי יהודה אומר וכו' ^י מום דליכא לשוני שאני כבוד דליכא פסילא ^י

מסקיא ובלבד שלא יענבנו קשיא דרבי יהודה אדרבי רבנן דרבנן אדרבנן לא קשיא שמן בשמן מיחלף עניבה 'יהודה אדר' יהודה לא קשיא מעמא דרבי יהודה לאו קשירה אלא משום דקסבר עניבה גופה קשירה היא נזקקושרין דלי בפסקיא אבל לא בחבל ורבי יהודה חבל דעלמא ורבי יהודה מתיר קשר של קיימא הוא לא פשימא דגרדי וגזרו רבנן חבל דגרדי אטו חבל מיחלף עניבה בקשירה לא מיחלפא וכל היכא דבדיל (ו) והתניא "ככור שאחזו דם אפי" הוא מת אין מקיין לו יקין ובלבד שלא יטיל בו מום התם מתוך שאדם כהול

קין זה בחמץ אינו אלא מחזר עליו לשורפו אין לך זכרון לאיסור גדול כילה: מקלי ואיך. לאחר שנתייבש בתגור אין ראוי לאכול: מעיקרא. ע"י הקטיוף כדשני רבא לעיל בית השלמים דליבא קטיוף מאי איבא בדיל מיניה שרגיל בו כל שעה: כל נר שבגמ' היינו הכלי קרוי"ש: וזוה"ק דמאיסא אפ"ה אסור דילמא אחי למיכל מינה ומינא" הנותן ייחודה מפיר. ואע"ג דשמן הכל מדירין בו. ודרבנן אדרבנן ליבא יפו: קשר של קיימא שהוא עשוי שלא להחזיר לעולם הוא אב מלאכה גור' ענינה אטו קשירה: כורך. כריכה בעלמא: פונדא. אזור חלול: קשירה הואיל ועסוק בכך: קשאי דרבה. דשפורת אדרבנן דחבל: דלאו קשר שעשוי להתמיך הוא דאינו מפסיד פסיקא שלו בכך: לך ואיבא למיחש שמא ייטחנו שם: חבל דגרידי. שאינו ראוי למילוי סחומרא דשבת פרשי אינשי מאיסורא דיליה וזוכרין הן אכל דרבנן אימרתו כולהו דרבנן גזרו כל היבא דמיחלף בין בשבת בין בשאר בחמץ לא משום דמחזר עליו לשורפו ובענינה נמי לא משום דלא יימניה לא גזר הילכך בחמץ גזר אכל כחדש בדילי מיניה ובכל הנך ופא קשירה היא: צנור. אסור להטיל בו מוס ואפי' לגרוס כדחנני לו ת"ל [שם] כל מוס במסכת ביצה (פא): אין מקיזין דם. אפי' במקום פוגם שפתו או אנו וכל דבר שאינו חוזר לקדמותו הוא מוס היינו לא הכל בדילין מהן. מחלוקת רבי שמעון ורבי יהודה במוס כדכ"ט: על

שלא ברצון חכמים. דאיכא למיגור דילנא כי מעסקי ציה אחי למילכ מיניה: ר' יהודה אומר כו' מחור שלא הסרסה לו. קצירה כדרך כל השנה אלא בידים קוטפין המלילות מן הקרקע דהא אסור לקצור בפני העומר דכתיב (ויקרא כג) עומר ראשית קצירכם אל הכהן שהוא תחלה לקצירה וזכור הוא את האיסור החדש על ידי שינוי המעשה ולולא אחי למילכ: טעמיה והרבה. שהרי קמה מינא דהיה בידים^(א) וכשטמנוהו והרקידוהו איזה שינוי היה שם ללא לימי למיתב לפומיה ההוא שעמא: ומשניין טעמיה. לא היו טוחנין אותו ברחים של מים אלא ברחים של יד דהוי שינוי לזכרון: על גבי נפה. לזד מחמון של נפה הופך והפכה על פניה: אלא אי דסני. בצננות קולרין צית להלחין כדרך חול קודם לעומר: ושל צית העמקים.

מפרש הם כחז אחר אומר^ט וקראם את קצירה והבאתם אלמא מותר לקצור קודם לעומר וכחז אחר אומר עומר ראשית קצירם דמשמע שהוא קודם לכל קציר הא כיצד נמקום שאתה מציא עומר אי אתה קוצר קודם לו וממקום שני אתה מציא עומר אתה קוצר עומר צפרק כל הקצונות (מנחות פה.) אין מציאין סולת למנחה לא מצית הוצלין ולא מצית השלחין ולא מצית התמקיס ממפני שחבואה שלהן אינה מן המזבח: **מאי איכא נמימר.** האי ליכא דהם שייכא דהא קורין קמי' וצומגל ולא גורין דילמא אחי למיכל ואוקמיה להאי כר' יהודה במסכת מנחות צפרק ר' ישמעאל (דף עא.) ומדקמי' סיפא אנשי יריחו קורין לפני העומר כו' ולא מיחו צידם מחכמים ואמרין מן שמעת ליה דלמך מיחו ולא מיחו ר' יהודה: **הדא מבל דביי מניה.** שהי לא הורגלו לאוכלו כל השנה ואין למודין לפשוט יד להושיט לפיהם אבל חמך למודין הן צדק כל השנה: **דרבנן אדרבנן לא קשיא.** בתמיה. דלא משנית אלאל לר' יהודה והא דרבנן נמי קשיא דבתמיה לא גורין והתם קמי' שלא דברין חכמים דמשמע דגזר ר' מאיר דהוא מצני פלוגתיה דילמא אחי למיכל: הוא עצמו מחזר עליו לשורפו.

וצו של יושיט לפיו הכא בצדיקת חמץ ליכא למיגור דהוא עצמו כל
 ממה: ומיכל קא אינל מיניה. בתמיה: קמח וקלי סנן. ואין אלו ראויין
 בעודו רך בקלות קודם שימיש מאי איכא למימר: וכי סימא. וזכר ה
 לתימור: אלא בזמא. וטעמא דרבי יהודה משום דבדילי מיניה וחמץ
 מנטפס. טיפין דקות כשהפחילה מבערת: ואפי' היא של חרס. אותה
 לשמן לנר חייב משום מבעיר והמסתפק ממנו חייב משום מכבה: ו
 דלא לקאשוי דהא אוקימנא טעמא בחמץ משום דהוא עצמו חמור עליו ל
 במסתק שבת [ויקא]: וזי יאה קושרי. דהוא קשר של קיימא אלא עובדו
 בפסחיה. פיישא' שבוריך כציבות שוקיים: שלא יעבנו. וגירא מ
 וישמן. וזה בשמן דכל שנה מיחלף ואחי למיכליה: קושרין דלי כפסיקיי
 אצל לא כחצל. שמא ייחננו סם עולמית: אי נימא חבל דעלמא. שמשמ
 מים תמיד ורבי יהודה מתיר ולא גזר גבי שבת כדאוקימנא טעמא ד
 דהכא אדרבנן דענינא קשיא: ומשינן חבל כחצל מיחלף כו'. והש
 איסורי הילכך בחדש לפני העומר גזרו וכן בשפופרת וכן בחבל אצל
 מייחלפא ורבי יהודה גזר בכל מילי דלא בדילי מיניה ובמדי דבדילי
 משום דבדילי מינייהו ודקא מחמיר בענינא משום דקסבר הי
 מום לא יהיה בו [ויקרא כג] אין לי אלא שלא יטיל בו מום מניין שלא יגר
 שאליו עושה בו מום דהיינו בכל מקום שבו אם אינו חותך ממנו עמ
 הוי מום וקא גזר רבי יהודה אטו מקום שעושה בו מום ואפי' דקדק

(א) צמחות סו: איתא
 (ב) ממות: סו:
 (ג) וכן א"י בשבת מ"ב
 (ד) געטן סו: כ"ד קומה
 (ה) צמחות סו: איתא
 (ו) כס ד"ר מ"ט עטא:
 (ז) פקא: ממות סו: טז:
 (ח) צמחות ד"ר א"י ברוחא
 (ט) ויערור עקב ר'
 (י) כמא פ' דמקום שטע
 (יא) ואלא דברו הכללה לא
 (יב) לגמור ויערור עקב אלף
 (יג) צמחות טעמא דר'
 (יד) צמחות איהא: (ט) שבת
 (טו) שם קריב: (יז) צמחות
 (טז) כס: (יח) צמחות
 (יט) ויקראנה: (כ) צמחות
 (כא) אמור פרשה ו' [ו]
 (כב) וכן בצמחות ל"ו

הגהות הב"ח

(א) גבי' אמר רבא שאמי
(ב) שם דרנן
(ג) קשיא אלא
אמר רבא דר' יהודה
(ד) אלא דר' יהודה
על
(ה) קטוף כדרבא אלא:
(ו) שם והתנן ככור שאמור
(ז) שם ר' יהודה דר' יהודה
(ח) כחמץ דלא משום
דמחזור עליו לשורפו:

מוסף רש"י

[illegible]

עצם לחן הרה, ועומתו מוס גורם שנה יספחם היטב וכו' וספקו לנר חייב משה
ש' של חיים דמלחם ל' גורן (שבת כ"ב), חסדו דלי שנפסקו, נחלגיתו (פסח
דקשר של קרמלס האו לעולם בורך עליו פורגד, מחנך ע"ש ראש היסודות
והמלח חורל האו אר פספא, פייגל'א (ס"ט), ובלבד שלא יענבנו, לחנך ל'
פסח קשרי ורנן ל' גורו פקשרד ל' בפספא, ע"פ י' הנור דפספא
אבל א' בחבל, דמנעל ל' הס וכו' קשר של קיימה, שהי קשור ותלו ע'ס
פליג דלר' ל' ולא מנעל ל' (ס"ט), חסדו בחבל מייחלך, אטו יכר נין וכו'
למחמ' נענעלח (ס"ט), בבור שחאור (ס"ט), פייגד'ה, אפילו מת, אם לא יזכר
ל' במקום ש'ן עשין י'ן מוס, דיכל לחורל ופספא, הנכס (עבודת דב"ר), יקד
ל' חסדו, א' חסור ל' יפוט א' א' חס א' ע' פספא ש'ן עשין לחורל ופספא
ל' חסדו, א' חסור ל' יפוט א' א' חס א' ע' פספא ש'ן עשין לחורל ופספא

73:.